

การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี Community Strength Development in Nonthaburi Province

อมรรัตน์ เลิศพงดี¹ ภมร ชันชะหัด² ธนิศร ยืนยง³
Amornrat Lerdpongdee¹ Phamorn Khanthahat² Tanisorn Yeunyong³

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี (2) เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี และ (3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี เป็นวิจัยแบบผสมวิธี ประชากรคือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 400 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการรวมตัวกันของคนในชุมชนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจร และด้านการสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน มีการให้ความสำคัญและแนวทางการดำเนินการ ตามลำดับ

2. การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีคุณธรรม การมีเหตุผล พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันดีงาม การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Student of Doctor of Public Administration, Faculty of Political Science Pathum Thani University.

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assoc.Prof. Dr, Faculty of Political Science Pathum Thani University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assistant Professor Dr. , Faculty of Political Science Pathum Thani

และสังคมให้ก้าวหน้า ปลอดภัยและยั่งยืน และการมีความรู้ความเข้าใจ ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรีคือ ส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างถูกต้อง สามารถพึ่งพาตนเองดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายให้พอเพียง พอกิน และพอใช้ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ให้ปฏิบัติตามและสามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The Study to Community Strength Development in Nonthaburi Province; the research purposes were (1) to study the levels of community strength development in Nonthaburi Province; (2) to analyze the community development, people's participation, and sufficiency economy philosophy affecting the community strength in Nonthaburi Province; and (3) to propose the guidelines for the community strength development in Nonthaburi Province. This was the mixed methods research. The population was the people aged 18 years and over, named in the household registration in in Nonthaburi Province. The quantitative sample group was the 400 people, the research instrument was the questionnaire; the qualitative sample group was the 20 people, the research instrument was the in-depth interview form. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, and correlation analysis.

The research findings were:

1. The community strength in Nonthaburi Province found the overall was at high level; the descending mean were the aspect of promoting the gathering of people in the community to do activities for the benefit of the community, following by the aspect of comprehensive knowledge management and community learning system, and the aspect of community immunization giving importance and guidelines for implementation, respectively.

2. The community development, people participation and sufficiency economy philosophy in the areas of morality, reasonableness, development of natural resources and environment management, good immunity, participation in benefits; the development, promotion and preservation of art, culture, customs, good local wisdom;

and the participation in the development of human resources and society to advance, safe and sustainable, and knowledge and understanding affected the community strength in Nonthaburi Province at statistical significance level .05.

3. The development of community strength in Nonthaburi Province were the sufficiency economy philosophy should be encouraged to be used in living properly; can be self-reliant, live a simple life to be self-sufficient, enough to eat, and just enough; encourage public participation by educating public understanding to follow and be able to use in their lives to lead to sustainable community development.

Keywords: Community Strength Development, Public Participation, Sufficiency Economy Philosophy

บทนำ

ในปัจจุบันงานด้านการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะสภาพปัญหาของการพัฒนาชุมชนนั้นเป็นวงจรที่ส่งผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ จากความไม่รู้สู่ความยากจนและการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเป็นวัฏจักรแห่งความชั่วร้าย ดังนั้น ทุกหน่วยงานทุกองค์กร ต้องช่วยกันขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป ความยากจนในชนบท เป็นปัญหาหลักที่ทุกหน่วยงานพยายามหาทางแก้ไขโดยการเพิ่มพูนรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น (Increasing Income) แต่ในการพัฒนาที่ผ่านมา พบว่า ยังมีการพัฒนาซึ่งทำให้ประชาชนยากจนลง กล่าวคือ จากการมุ่งพัฒนาประเทศเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติโดยเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ในขณะที่เดียวกัน ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นประชากรเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (พรรณี โลกสินไลน์, 2553) การพัฒนาชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชน และควรเป็นความคิดริเริ่มของประชาชนเองด้วย แต่ถ้าประชาชนไม่รู้จักริเริ่ม ก็ให้ใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิดความคิดริเริ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการนี้ได้รับการตอบสนองจากประชาชนด้วยการกระตือรือร้นอย่างจริงจัง (ปรีชา กลิ่นรัตน์, 2553) ดังนั้นการพัฒนาชุมชน จะเป็นขบวนการซึ่งดำเนินไปด้วยความร่วมมือกำลังของราษฎรกับเจ้าหน้าที่รัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญยิ่งขึ้น และผสมผสานชุมชนเหล่านั้นเข้าเป็นชีวิตของชาติ และเพื่อให้ราษฎรสามารถอุทิศตนเอง เพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ (Dunham, A.,1985)

การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทยมีพื้นฐานแนวคิดมาจากปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีดุลยภาพ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทั้ง 3 มิติจะต้องเกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าประสงค์ของการพัฒนา 4 ประการ ดังนี้ 1) คุณภาพ: มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) เสถียรภาพและการปรับตัว: เศรษฐกิจเกิดการขยาย ตัวอย่างมี

เสถียรภาพทั้งระดับภายในและภายนอกประเทศ 3) การกระจายการพัฒนาอย่างเป็นธรรม: ประชากรมีความเท่าเทียมทั้งทางเพศ อาชีพ รายได้ การศึกษา ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ และบริการพื้นฐานทางสังคม 4) การมีระบบบริหารจัดการที่ดี: ประชากรทุกภาคส่วนของสังคม มีโอกาสและสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร กระบวนการตัดสินใจ และนโยบายสาธารณะแก่ประชาชน โดยผ่านการบริหารจัดการและความร่วมมือแบบบูรณาการของสถาบัน การเมือง สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ออนไลน์)

ดังนั้น การมีส่วนร่วม (Participation) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ทั้งในระดับองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ คือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ หรือการเสนอความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือกเพื่อให้เป็นฉันทามติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายของทางเลือกที่ประชาชนตัดสินใจเลือกร่วมกัน (วัชรินทร์ อินทพรหม, 2557) การที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคมสู่การเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศนั้นจะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยจะต้องมุ่งเน้นที่รากฐานเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก (พัชนี ตูเส๊ะ, 2561) และการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการส่งเสริมการรวมตัวกันทำและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามความพร้อมของชุมชน เชื่อมโยงกับการทำมาหากินเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจก ระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชน โดยคำนึงถึงความพอประมาณและความพออยู่พอกินเป็นลำดับแรก มีการเชื่อมโยงกันของชุมชนกับสังคมภายนอก มีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้น เป็นตอนมีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554)

จังหวัดนนทบุรี เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของอาชีพเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑล มีความเป็นชุมชนและชนบท ซึ่งมีทั้งภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรม มีความเป็นสังคมเมืองบางส่วน เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และมีความคิดที่แตกต่าง หลากหลายมุมมอง ทำให้เกิดสังคมเดี่ยว ขาดความร่วมมือจากภาคประชาชน ทำให้สังคมมีความอ่อนแอ การพัฒนาในชุมชนไม่ดีเท่าที่ควร และจะทำอย่างไรให้สมาชิกของชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชน ได้อย่างมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ดังนั้น จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. การพัฒนาชุมชนส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี
3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การพัฒนาชุมชน ตามแผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) ซึ่งประกอบด้วย 1) พัฒนาเมืองนนทบุรี เพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีความสุข 2) พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) เสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้มาตรฐานและมีมูลค่าเพิ่ม 4) พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้าปลอดภัยและยั่งยืน 5) พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ 6) พัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงาม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1970) คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

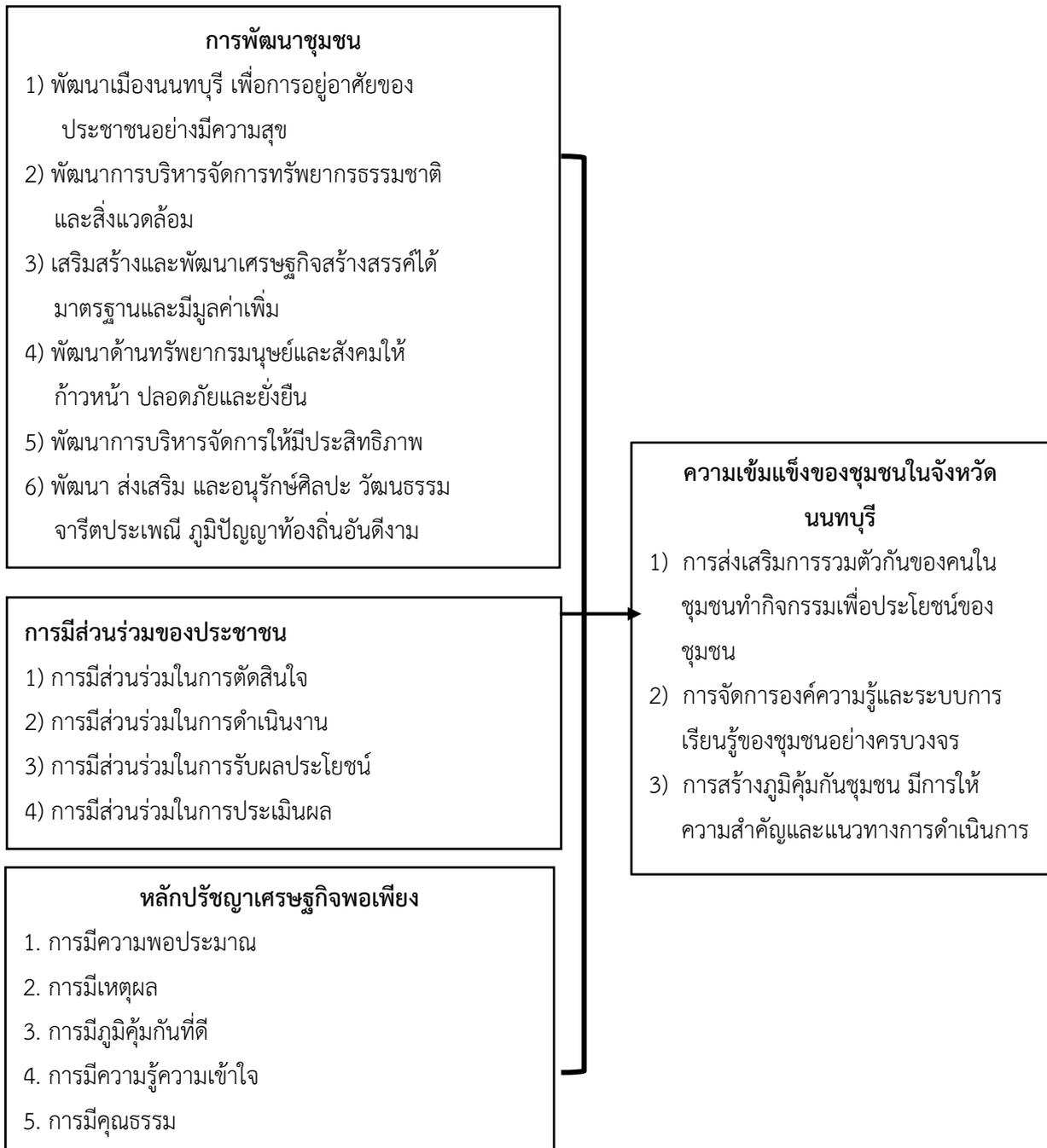
การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) การมีความพอประมาณ 2) การมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4) การมีความรู้ความเข้าใจ 5) การมีคุณธรรม (มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ, 2555)

ความเข้มแข็งของชุมชน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการรวมตัวกันของคนในชุมชนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน 2) การจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจร 3) การสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน มีการให้ความสำคัญและแนวทางการดำเนินการ

ขอบเขตด้านประชากร ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนนทบุรี มีประชากรจำนวนรวมทั้งหมด 1,288,637 คน จำแนกเป็นชาย 599,167 คน เป็นหญิง 689,470 คน(กรมการปกครอง,ออนไลน์)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี จากการทบทวนตัวแปรที่ได้จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การพัฒนาชุมชน ตามแผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551) การมีส่วนร่วมของประชาชน ตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) และความเข้มแข็งของชุมชน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษารรณกรรมที่เกี่ยวข้องและข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนนทบุรี มีประชากรจำนวนรวมทั้งหมด 1,288,637 คน (กรมการปกครอง, ออนไลน์) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มี อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย 1) พัฒนาเมืองนนทบุรี เพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีความสุข 2) พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) เสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้มาตรฐานและมีมูลค่าเพิ่ม 4) พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้า ปลอดภัยและยั่งยืน 5) พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ 6) พัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) การมีความพอประมาณ 2) การมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 4) การมีความรู้ความเข้าใจ 5) การมีคุณธรรม

ตอนที่ 4 ความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการรวมตัวกันของคนในชุมชนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน 2) การจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจร 3) การสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน มีการให้ความสำคัญและแนวทางการดำเนินการ

ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ค่าอัลฟา (Alpha Coefficient) ของ (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากตัวแปรอิสระและน้ำหนักของแต่ละตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้สมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยให้แบบสัมภาษณ์ มีโครงสร้างปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ตามหัวข้อแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยทำการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด จำนวน 20 คน ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น 3 คน ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 17 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิกระจายสู่กลุ่มตัวอย่างโดยเก็บด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมบูรณ์จนครบทั้งหมด 400 ชุด
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง รวมไปถึงการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และพบว่า แบบสอบถามที่ได้กลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความสมบูรณ์ และครบถ้วน
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ในโปรแกรมสำเร็จรูปและประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากแบบสอบถามที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาทำการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงเนื้อหาและเหตุผลทางวิชาการ โดยทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริงของกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากตัวแปรอิสระและน้ำหนักของแต่ละตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้สมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ $+1$ หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูง ในขณะที่ค่าเข้าใกล้ หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำ 0

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการรวมตัวกันของคนในชุมชนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจร ($\bar{X} = 3.78$) และด้านการสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน มีการให้ความสำคัญและแนวทางการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า

2.1 การพัฒนาชุมชนในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมา ได้แก่ ด้านพัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันดีงาม ($\bar{X} = 3.81$) ด้านพัฒนาเมืองนนทบุรี เพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 3.79$) ด้านพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.76$) ด้านเสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้มาตรฐานและมีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 3.66$) และด้านพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้า ปลอดภัยและยั่งยืน ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.65$) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.59$) และด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

2.3 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีคุณธรรม ($\bar{X} = 3.83$) ด้านการมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.76$) ด้านการมีความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.71$) และด้านการมีความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้า ปลอดภัยและยั่งยืน ด้านพัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันดีงาม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีเหตุผล ด้าน

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านการมีความรู้ความเข้าใจ และด้านการมีคุณธรรม ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงซ้อนการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.498	0.310		11.605	0.000
พัฒนาเมื่องนนทบุรี เพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีความสุข (X1)	0.034	0.021	0.065	1.586	0.114
พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (X2)	0.096	0.027	0.156	3.616	0.008*
เสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้มาตรฐานและมีมูลค่าเพิ่ม (X3)	0.011	0.021	0.021	0.502	0.616
พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้าปลอดภัยและยั่งยืน (X4)	0.064	0.022	0.103	2.506	0.013*
พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ (X5)	0.026	0.029	0.039	0.903	0.367
พัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันดีงาม (X6)	0.087	0.027	0.141	3.234	0.001*
การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (X7)	0.020	0.027	0.032	0.723	0.470
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X8)	0.067	0.032	0.116	2.770	0.006*
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X9)	0.088	0.026	0.145	3.405	0.001*
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X10)	0.065	0.035	0.084	1.863	0.063
การมีความพอประมาณ (X11)	0.020	0.031	0.029	0.650	0.516
การมีเหตุผล (X12)	0.109	0.029	0.160	3.831	0.042*
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี (X13)	0.102	0.029	0.153	3.036	0.000*
การมีความรู้ความเข้าใจ (X14)	0.053	0.029	0.089	2.145	0.033*
การมีคุณธรรม (X15)	0.126	0.026	0.162	3.895	0.000*

R = 0.625 , R Square = 0.391 , Adjusted R Square = .367
Std. Error of the Estimate = 0.23520 F = 16.441 , Sig = 0.000

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความสัมพันธ์ทางบวก และขนาดตอบสนองเท่ากับ 0.153 กล่าวคือ เมื่อการพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดนนทบุรี เพิ่มขึ้น 0.153 หน่วย

4. เสนอแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างถูกต้อง สามารถพึ่งพาตนเองดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายให้พอเพียง พอกิน และพอใช้ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ให้ปฏิบัติตามและสามารถนำไปใช้ดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

5. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

5.1 การมีคุณธรรม ส่งเสริมรากฐานความคิดด้านจิตสำนึก การรู้ผิดชอบชั่วดี การมีความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น สิ่งเหล่านี้ควรเกิดจากการหล่อหลอม ปูทางตั้งแต่สถาบันครอบครัว สร้างความตระหนักรู้ เพื่อให้เกิดจิตใต้สำนึกที่จะก่อให้เกิดการกระทำอันไม่พึงประสงค์

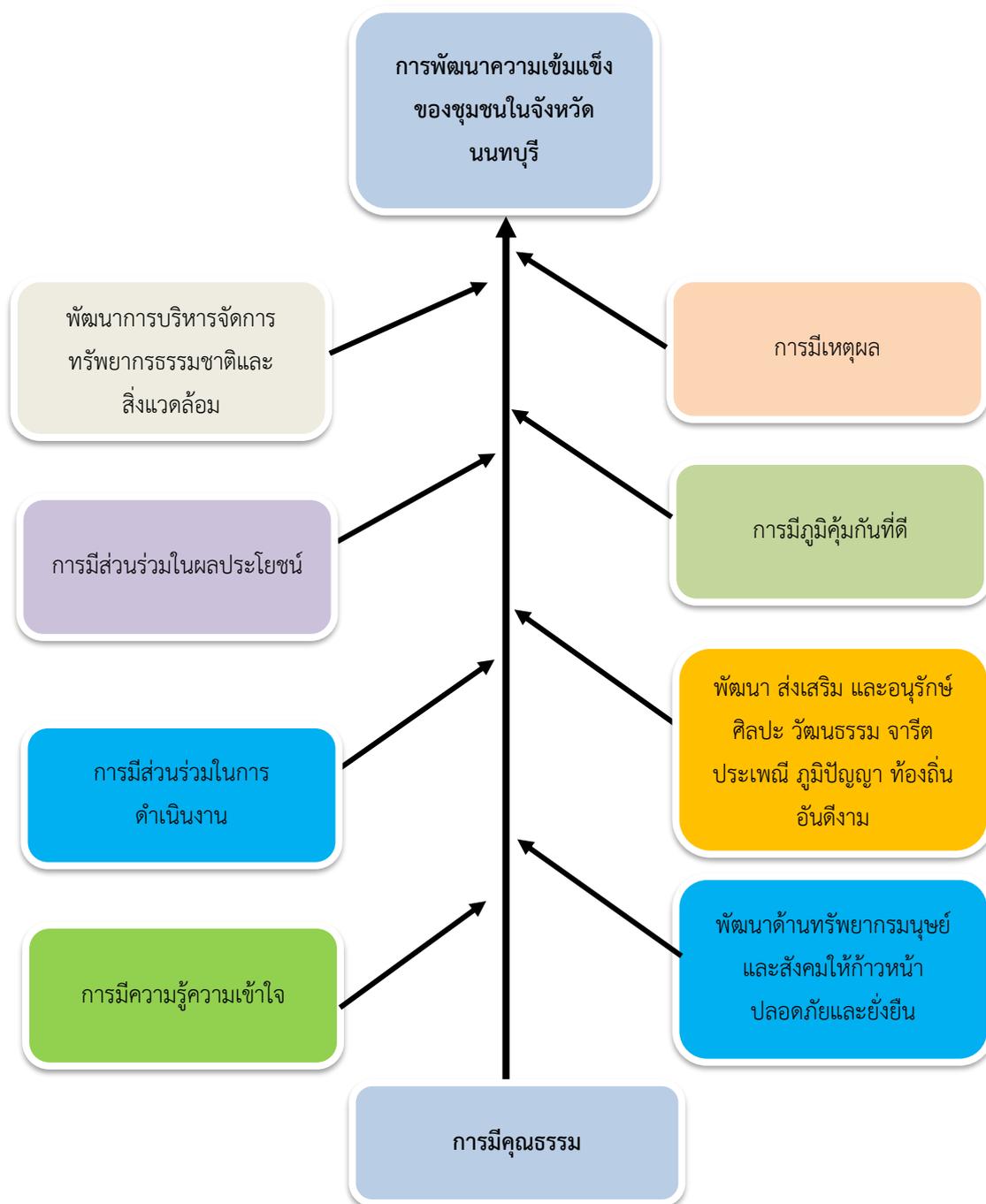
5.2 การมีเหตุผลนำมาใช้เป็นแนวทางในการกระทำสิ่งต่างๆ โดยเหตุและผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในหลักการนี้ ทำให้เกิดความสมดุล ในจุดที่เหมาะสมและพอประมาณไม่มากไม่น้อยเกินไป

5.3 พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่นำอยู่อาศัยมีการพัฒนา ปรับปรุง อย่างสม่ำเสมอไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

5.4 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจ สังคม รวมถึงวัฒนธรรม ในการปรับตัว ไม่ต่อต้านจนเกินไป ทำความเข้าใจกับสิ่งที่แตกต่างจากเดิม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

5.5 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หน่วยงานท้องถิ่นไทย ในการดูแล และการพัฒนาท้องถิ่น โดยผ่านโครงการต่างๆ นั้น ประโยชน์จะเกิดจากโครงการนั้นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์นั้นทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจในชุมชน

5.6 พัฒนาส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันดีงามในสังคมไทย ในการสร้างเอกลักษณ์ ในการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สิ่งเหล่านี้อยู่กับเราชั่วลูกชั่วหลานสืบเนื่องต่อไป

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี

5.7 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนปฏิบัติ ทำให้เกิดกระบวนการที่มีผู้รับรู้รับทราบหลายส่วนงาน

5.8 พัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้ก้าวหน้า ปลอดภัยและยั่งยืน การส่งเสริมสนับสนุน ป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน สร้างสังคมที่สงบสุข ผู้คนในสังคมพึ่งพาอาศัยกันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

5.9 การมีความรู้ความเข้าใจ สร้างความรู้ความเข้าใจต่อการดำเนินกิจกรรมอย่างชัดเจน มีการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการมีศักยภาพต่อการตัดสินใจ และสามารถปรับใช้ในแต่ละสถานการณ์ ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานแนวคิดของ วิทยา จันทร์แดง และคณะ (2556) งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการนำนโยบายเรื่องการนำหลักเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งไปสู่การปฏิบัติ 2) ศึกษากระบวนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน 3) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระเบียบวิธีวิจัย ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 23 คน การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) นโยบายการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กร ชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน 2) ชุมชนมีการ ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพการจัดการ ทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน 3) รูปแบบใหม่ที่ค้นพบ คือ การบริหารจัดการ ชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ 1) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน 2) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง 3) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน

2. ผลจากการศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการพัฒนาเมืองนนทบุรี เพื่อการอยู่อาศัยของประชาชนอย่างมีความสุข ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการ

เรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพและเรียนรู้เพื่อใช้ทักษะต่าง ๆ สร้างโอกาสในชีวิต พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา จันทร์แดง และคณะ (2556) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน การผลการวิจัยพบว่า 1) นโยบายการนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กร ชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน 2) ชุมชนมีการ ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพการจัดการ ทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน 3) รูปแบบใหม่ที่ค้นพบ คือ การบริหารจัดการ ชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการวิจัยในครั้งนี้ไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ 1) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง แบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน 2) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง 3) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการศึกษา พัฒนาคน แนวทางด้านการศึกษา พัฒนาคน และแนวทางการดำรงอยู่ของชุมชน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อ กระบวนการพัฒนา การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของหน่วยงานสอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นและได้รับการ ยอมรับจากประชาชน ทำให้ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับบุคลากรได้และเป็นการ ประชาสัมพันธ์เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเพื่อนำไปสู่การลงมือปฏิบัติ หรือการสนับสนุน ผ่านรูปแบบต่าง ๆ ที่เอื้อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรประสบผลสำเร็จตามแบบแผนที่กำหนดไว้ เช่นกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ จันทจรและสิทธิชัย ตันศรีสกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรพือ จังหวัด มหาสารคาม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรพือ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ในการติดตามและ ประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนดำเนินการได้

4. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเวศน์ มหารัตน์สกุลและคณะ (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการ พัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในจังหวัดนครสวรรค์ บทความวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ใน จังหวัดนครสวรรค์ 2. ศึกษากระบวนการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

ในจังหวัดนครสวรรค์ 3. สร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในจังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพอาศัยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ เลือกรุ่นชุมชนต้นแบบ บ้านด่านพัฒนา หมู่ที่ 10 ตำบลเขาชนกัน อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์เป็นพื้นที่การวิจัยซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด และรางวัลรองชนะเลิศ “บ้านสวย เมืองสุข” ระดับภาค เก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากเอกสาร ได้รูปแบบและกระบวนการพัฒนาชุมชนต้นแบบจึงนำไปสร้างเครือข่ายพัฒนากับอีก 3 หมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการพัฒนาชุมชนมี 2 รูปแบบคือผู้นำและบวร (บ้าน วัด ราชการ) 2. กระบวนการพัฒนามี 6 ขั้นตอนได้แก่การสร้างความเข้าใจแนวคิดและคุณค่าการพัฒนา การสร้างความเข้าใจสภาพชุมชน การร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน การตั้งกลุ่มพัฒนาแต่ละด้าน การพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการสร้างเครือข่ายการพัฒนา และยังพบว่า การพัฒนาชุมชนก่อให้เกิดผลลัพธ์ด้านสังคม ทำให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี อยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร วิเคราะห์ปัญหาและวางแผนพัฒนาร่วมกัน สังคมชุมชนมีความสงบสุข ครอบครัวมีความอบอุ่น เกิดความรักในถิ่นฐาน เกิดความภูมิใจที่ได้รับรางวัลและเป็นต้นแบบการพัฒนาให้หมู่บ้านอื่น ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนมีอาชีพมั่นคง มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพและมีเงินออม ด้านสิ่งแวดล้อมสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศมีความสมดุล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการระดมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนทั้งภาคประชาชน เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อรับทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดและก่อให้เกิดการยอมรับ

1.2 ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมการของแต่ละชุมชนให้มากขึ้นโดยผู้บริหารควรเข้าร่วมเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการจัดทำและเสนอโครงการเพื่อการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหาในพื้นที่มากขึ้น

1.3 สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่ท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นรวมทั้งโครงการที่ชุมชนขอรับการสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพโดยเฉพาะ ผู้มีรายได้น้อย เช่น การจัดตั้งกลุ่มอาชีพการฝึกอบรมเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลของประชาชน เจาะจงความต้องการของประชาชนในจังหวัดอื่นๆใกล้เคียง เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทุกๆด้านของประชาชนได้อย่างถูกต้องและตามความต้องการได้ในครั้งต่อไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สภาพพื้นฐานของชุมชน สถานที่ตั้งจำนวนครัวเรือนและประชากร เป็นต้น ด้านความรู้และการศึกษา ระดับการศึกษาของคนในชุมชนและการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.(ออนไลน์).การบริหารข้อมูล. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นจาก https://www.dopa.go.th/public_service/service1
- พรรณิ โลกถิ่นไลน์. (2553).บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลตากกล้า ต่อการพัฒนาชุมชนในเขตตำบลตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัชนี ตูเถ๊ะ.(2561).ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนราธิวาส. *มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*,11(2),3560-3575
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุลและคณะ. (2564). รูปแบบการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ในจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ* ,6(4)
- ปรีชา กลิ่นรัตน์. (2553). การบริหารพลศึกษาและการจัดการธุรกิจกีฬา.พิมพ์ครั้งที่ 1. ขอนแก่น.
- วสันต์ จันทจรและสิทธิชัย ตันศรีสกุล. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรินทร์ อินทพรหม. (2557). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 8(3).
- วิทยา จันท์แดง และจำนง อติวัฒน์สุทธิ . (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน. *วารสารสักทอง* ,18(2), 31-40.
- มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ.(2555).พระสืบสานแนวพระราชดำริ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. 2555. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลัง.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(ออนไลน์). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554).**

สำนักบริหารงานทะเบียน.(ออนไลน์). **รายงานจำนวนประชากร.กรมการปกครอง**

กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2564 สืบค้นจาก

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>

Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977). **Rural Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation.** In Rural

Cohen & Uphoff. (1981). **Effective Behavior in Organizations.** New York: Richard D. Irwin Inc.

Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Test (5th ed.).** New York: Harper Collins.

Dunham, A. (1985). **Community Welfare Organization:Principles and Practice.** New York:Thomas Y, Crowell Company.

Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.